

1/2025

KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

www.sspe.cz

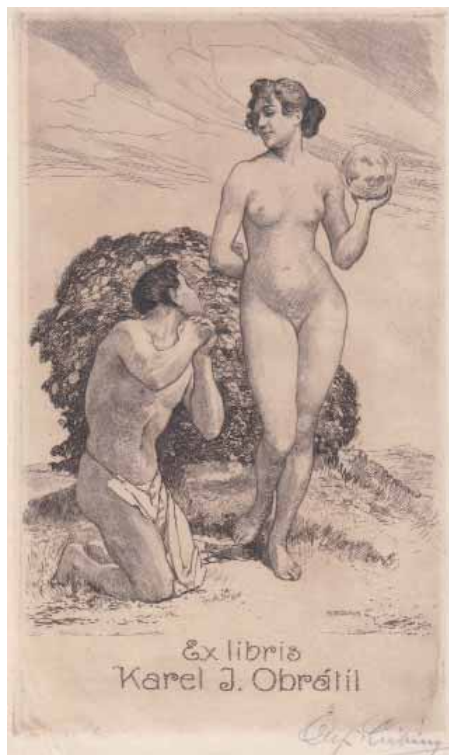
Adolf Kunst, C3+C5

Mathilde Ade, P1

Georg Erler, C3

Alfred Liebing, C3

**POLSKÝ BIBLIOFIL A SBĚRATEL
EXLIBRIS MIECZYŚLAW BIELEŃ
OSLAVIL DEVADESÁTÉ NAROZENINY**

Mieczysław Bieleń

Významný polský bibliofil a sběratel exlibris, náš přítel Mieczysław Bieleń, který je čestným členem Společnosti polských bibliofilů ve Varšavě, nositelem státních vyznamenání Zlatý kříž za zásluhy, Zasloužilý pracovník kultury a zlatého odznaku Spolku polských knihovníků se dožil 1. 1. 2025 devadesáti let. Připomeňme ještě, že 25. listopadu 2022 v Provinční veřejné knihovně Hieronima Łopacińskiego v Lublinu obdržel Řád bílého havrana se slunečnicí za uspořádání mnoha grafických výstav a výstav exlibris, za propagaci exlibris slovem a písmem po dobu více než šesti desetiletí, za členství v porotách soutěží a za recenze přehlídek exlibris a drobné grafiky od Společnosti polských bibliofilů. Členem SSPE je od r. 2010 a u příležitosti 100. výročí našeho spolku v roce

2018 obdržel (spolu s dalšími 99 členy) Děkovaný list (za propagaci českého exlibris v Polsku). Na valné hromadě SSPE 29. 3. 2025 mu bylo uděleno čestné členství.

Andrzej Bortowski, X2, 2024

Polsko nemá exlibristický spolek, ale má stálou Varšavskou galerii exlibris, která pořádá výstavy exlibris a vydává k nim katalogy; v minulosti měla i vlastní časopis. Polské úřady a instituce podporují významně konání výstav exlibris a mezinárodních soutěží v tvorbě exlibris a drobné grafiky a je samozřejmostí, že jsou k nim vydávány krásné katalogy. Na většině těchto akcí se Mieczysław Bieleń podílel. Pořádá výstavy ze své rozsáhlé sbírky exlibris v polských městech, ale i u nás, např. v Karvině. Ze všech výstav a soutěží nám posílá pravidelně katalogy, jejichž anotace pak přináší Knižní značka a jsou zpravidla předávány Knihovně Národního muzea pro širší využití. Recipročně mu posíláme obdobné naše publikace, což přispívá k oboustranné

informovanosti o dění kolem exlibris. Zaznamenáváme tak úspěchy našich vynikajících tvůrců exlibris J. Brázdy, P. Hlavatého, M. Hlinky, Z. Kubeczky a K. Musila na soutěžích Polsku.

Přejeme Mieczysławu Bieleňovi ještě hodně plodných a úspěšných let ve zdraví a spokojenosti.

Jan Langhammer

Literatura

ŠEREDA, S. *Česká exlibris ze sbírky Mieczysława Bielenia. Knižní značka 4/2006.*

KUBECZKA, Z. *Mieczysław Bieleń osmdesátiletý. Knižní značka 1/2015.*

CELER, B. *České exlibris ze sbírek Mieczysława Bielenia na výstavě v Pedagogické knihovně A. Parczewského v Kališi. Knižní značka 2/2017.*

BLAHOPŘÁNÍ

LUBOMÍRU NETUŠILOVI

Milý Lubomíre,

Gratulujeme Ti k osmému křížku

Na tvém hřbetě.

Tak dlouho běháš po světě.

My se nyní podíváme

Co přinesl nám tento jubilant

Jaký dodal světu grant.

Jako malíř už máš svůj stojan v koutě

Ale jako grafika znalci najdou tě.

Tvé krajiny poznamenané člověkem

Přijímáme s obdivem a povděkem.

Známe tě jako exlibris sběratele

Který v aukci exlibris nezná přítele.

Vše, co Konůpek vytvořil musíš mít

Snad neváhal by ses pro něho bít.

Josef Váchal je též favorit

Kterého chceš vždycky mít.

I současný autor se ti zalíbí

Který umí a múza ho políbí.

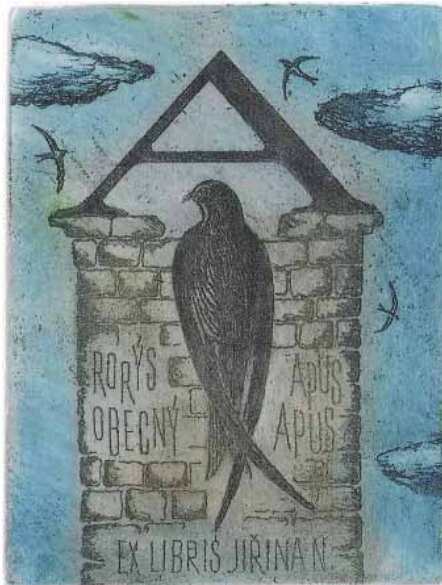
Lubomír Netušil, C6, 2011

Jak Sisyfos s balvanem k vrcholu
Tak pracoval jsi pro lidovou školu.
Do dítek nezdárných naléval jsi lásku
K výtvarnému pojetí obrázku.
A že ti to šlo opravdu skvěle
Učíš nyní mladé učitele.

Jako výstav scénárista, pořadatel i kurátor
Sloužíš určitě mnohým jako vzor.
Inscenoval jsi výtvarných výstav veletucty
Za to zasloužíš si od nás úcty.

Co přejeme ti do dalších let?
Abys stále byl čínorodý kmet
Ať stále ti zdraví slouží
A splní se ti vše
Po čem tvá mysl touží.

Zdeněk Řehák

Lubomír Netušil, C6, 2002

NĚMECKÁ SBĚRATELKA ROSEMARIE ASCHENBACHOVÁ

Kdo sbírá, neztrácí je název článku, který paní Rosemarie napsala pro Knižní značku 3/2007. V uvedeném článku se vyznává ze své lásky ke sběratelství a speciálně ke sbírání exlibris a drobné grafiky. Sbírat začala v roce 1984, a jak sama uvádí, brzy svoji aktivitu rozšířila mimo hranice Německa a přirozenou orientací bylo Československo, kde objevila velkou tradici v tvorbě exlibris. V roce 1989 si pak nechala vytvořit první české exlibris panem Jindřichem Novákem v technice leptu. Kontakty rozšířila návštěvami ateliérů umělců. Svoji sbírku spolu s manželem Geraldem rozšířila o exlibris od českých i slovenských autorů, mezi něž patřili O. Mařík, B. Krátký, L. Bednárik, R. Kaiserová, K. Vavrová, I. Cvacho, M. Manojlín, M. Houra, K. Vítečková, J. Ondrušová,

M. Knap, A. Odehnal, M. M. Šechtlová, J. Dajč a V. Sobota. Členkou SSPE se stala v roce 2001 a účastnila se spolu s manželem mnoha setkání sběratelů. Byla organizátorkou výstav v muzeích, v galeriích, ve správních budovách (město, okres) a v lékařských ordinacích

Kateřina Vítečková, L1, 2005

v Německu. Připravila výstavu českých a slovenských dřevořezů a dřevorytů společně s informativním textem k těmto technikám. A věnovala se i výstavám novoročenek, vytvořených různými technikami a v různé době. K hlavní motivaci jejího sběratelského úsilí bylo, jak sama říká: „Mnohem důležitější se mi zdá radost, kterou pociťuji při hledání, nalézání, výměně a při

pořádání sbírky, a lidské kontakty, které při tom vznikají a spojují sběratele do jedné společnosti.“

Paní Aschenbachová se dožila devadesáti let 19. února 2025. Blahopřejeme jí k tomuto významnému jubileu a přejeme jí hodně zdraví, nových úlovků exlibris a potěšení z krásné sbírky exlibris a drobné grafiky, kterou za léta shromáždila. Současně se omlouváme, že nebyla uvedena v seznamu jubilantů pro rok 2025 v Knižní značce 4/2024.

Jarmila Špačková

HOMESAPIENS – PROSTORY IVANA RUSACHEKA

Tvorba běloruského umělce Ivana Rusachka (Іван Русачэк) je vetkána do sítě hlubokých, filozofických témat času, prostoru a člověka, esteticky a jazykově čerpá inspiraci ze starých latinských

Ivan Rusachek, foto Irina Varkulevicz

knih. Tato unikátní tvůrčí kombinace (protože Ivanovy práce jsou skutečně výjimečné!) mě okouzila hned při mém prvním seznámení s jeho tvorbou, s ex-

Ivan Rusachek, *Bring Chaos to Your House, Let it Make Order (Virgo)*, C3, 2010

libris vytvořeným pro Lud'ka Klimeše. To se odehrálo v Praze 23. března 2024 během valné hromady SSPE. O dva týdny později sedím neuvěřitelnou shodou náhod naproti Ivanovi v kavárně na východě Polska ve svém rodném městě Białystoku (Bělostok). Ivan (v polštině Jan, jak si Ivan přeje být na polské půdě oslovován) tady po roce 2020 zapustil kořeny.

Ivan Rusachek, Homesapiens, C3, 2022

Proč zrovna Polsko? „Nemám rád žádnou politiku, jsem anarchistický umělec, jsem sám,“ vysvětluje Ivan důvody svého rozhodnutí přestěhovat se natrvalo do nové vlasti. V roce 2020 se cenzura v Bělorusku stala nesnesitelnou nejen pro Ivana, ale i pro mnoho jiných běloruských umělců, a znamenala konec svobodného uměleckého života. Takže padla klapka a on se s dvěma dětmi a manželkou vydal do Białystoku, který znal dobře z dětství. Białystok je také rodným městem tvůrce esperanta Ludvíka Lazara Zamenhafa (1859–1917), jehož cílem bylo usnadnit komunikaci lidem různých národností, kultur a jazyků, žijících tehdy v tomto městě. Esperantem Ivana je umění.

Ivan se narodil 10. května 1976 v Bělorusku. Umělcovo dětství je spjata s domem jeho prarodičů ve vesnici nedaleko polských hranic, který později proměnil ve svůj umělecký ateliér. Jako teenager často překračoval hranice a vydával se do Polska, kde navazoval nová přátelství, zdokonaloval svou polštinu a nasával nové kulturní podněty.

Ivan Rusachek, Too much, too little, C3, 2018

Právě v Polsku objevil jazz, ale jak sám říká, především tady našel řád, který mu tolik chyběl v Bělorusku, a to jak na konci 80. letech, tak po pádu komunismu. Díky Polsku, zdůrazňuje, si vytvořil svou anarchistickou polovinu identity. „V dětství jsem nechtěl být umělcem. Zajímalo mě programování,“ vzpomíná Ivan skromně. V jeho rodině nebyli umělci, zato se tam vyskytovali architekti. Zájem o kresbu se u něho objevil zcela náhodně. V 17 letech jako student technické školy jednou onemocněl

a z nudy začal kreslit. Později ho osud přivedl na Státní univerzitu Janka Kupaly v Grodnu, kde studoval pod vedením Jurije Jakovenka. Zpočátku se věnoval především velkoformátové umělecké grafice a ilustraci. Jakovenko ho však uvedl do světa exlibris, když prohlásil, že „jeho myšlení není jako u malíře plátna, ale jako u grafického umělce“. Učitel se podařilo jednoznačně rozpoznat Ivanův talent v oblasti umělecké grafiky (i když jeho obrazy jsou také impozantní!) a jeho první účast v soutěži exlibris v Malborku v roce 2007 mu přinesla zisk druhého místa. Důležitější, než krásné umístění v soutěži však pro Ivana bylo, jak to sám shrnul, „setkání s moudřejšími lidmi než jsem já“. Jednou z těchto osob byla známá sběratelka umění Agaatha Van Waterschoot z Nizozemska.

Úspěch v Malborku otevřel Ivanovi mnoho dveří; začala přicházet ocenění z USA, Španělska, Turecka, Bulharska, Číny a Belgie, kde v roce 2017 získal Grand Prix na 21. mezinárodní soutěži malé grafiky a exlibris. V roce 2021 Ivan získal první místo v mezinárodní soutěži Exlibris Varna v Bulharsku. Od roku 2004, kdy vzniklo první exlibris pro Eleny Oleshkovou s názvem *Měsíc a Slunce* (C3/C4/C6/C7, 88 × 128), umělec vytvořil více než 200 děl, převážně technikou tisku z hloubky (k roku 2024 jejich celkový počet dosáhl 224). Pokud však bereme v úvahu první exlibris určené pro sběratele, bylo jím *Loutkové divadlo* (C3), které vzniklo v roce 2005 pro Olga Soudlenkova.

I přes mezinárodní úspěchy v oblasti exlibris zůstává Ivanovo umění v České republice málo známé, jeho exlibris na své jméno mají např. Patrik Váverka,

Luděk Klimeš, Luděk Kříž a Luboš Vaněk. Na Slovensku je velkým obdivovatelem jeho prací Peter Petrov. Ten mu v roce 2024 pomohl při organizaci výstavy vybraných prací z posledního umělceva cyklu *Children's Garden* v Malé Galerii Alexandra Eckerdta v Košicích. Výstava tohoto cyklu měla svou premiéru v roce 2023 v Korejské republice v Soulu v Gallerii Sansu, se kterou umělec pravidelně spolupracuje.

Ivan je nesmírně pracovitý – každý rok se účastní mnoha výstav a prezentuje své individuální multidisciplinární projekty ve formě tematických cyklů, které jsou vždy unikátní a v nichž je často v centru pozornosti člověk. K těmto cyklům patří *Oculis Elementaris*, *Children's Garden*, *AXIS* nebo cyklus *Homesapiens*, který vznikl v rámci umělcovy velké výstavy v Grodnu v roce 2022. *Homesapiens* (nezaměnit s *homo sapiens*) zobrazuje prostory propojené s časem, místem a člověkem. Nepřítomnost tohoto propojení je často zdrojem duševní trýzně. Jedním z takových prostorů je pro Ivana dům jeho dědečka, který je nyní jeho ateliérem, a protilehlá věž, kterou je z oken domu vidět. Jak dům, tak věž postavil jeho dědeček a jsou to pro něho nesmírně důležitá místa, která, jak sám říká, velice miluje. V cyklu *Homesapiens* se rovněž prolínají motivy z důležitých životních prostorů, s nimiž je Ivan osobně spojen a které vytvářejí, jak sám říká, „prostor osobních akcí – takové výjimečné loutkové divadlo“.

Další autorskou výstavu umělec připravuje na závěr podzimu 2025 v Galerii Sleńdziński v Białystoku (Bělostok) v Polsku a po ní budou následovat další výstavy v Číně a Bělorusku. S netrpělivostí očekáváme novou prezentaci

Ivanových časoprostorů člověka, která nám snad pomůže hlouběji pochopit myšlenku skrytou v Gauguinově obrazu *Odkud přicházíme. Kdo jsme. Kam jdeme*.

Ewa Grigar

LUMÍR ŠINDELÁŘ

(15. 1. 1925 – 20. 8. 2010)

Sto let od narození grafika, malíře, sochaře, medailéra, tvůrce poštovních známek a karet, šperkaře, sklářského výtvarníka, pedagoga a ilustrátora.

Lumír Šindelář, L1, 1988

Se jménem Lumíra Šindeláře jsem se poprvé setkal v roce 1986, kdy můj kolega Libor Bulín, dnes probošt ve Staré Boleslavi, měl na svém primičním oznámení dvě pěkné perokresby vytvořené tímto mistrem. Po mnoha letech mě s tvorbou

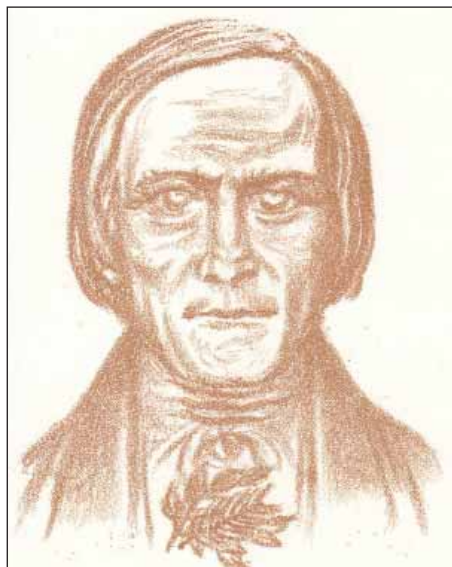
Lumír Šindelář, hrad Kost, L1, 1988

tohoto umělce seznámil můj příbuzný a kamarád Jirka Hlinovský, který převzal po svém otci Stanislavovi pěknou sbírku exlibris a novoročenek od Lumíra Šindeláře. Ta pocházela z velké části z otcovy korespondence s vodohospodářem Františkem Malým (†1993 Praha) a Adolfem Paterou (†2003). Korespondence je dobře dochovaná. Lumír Šindelář pro

Lumír Šindelář, K. Kolumbus, L1, 1992

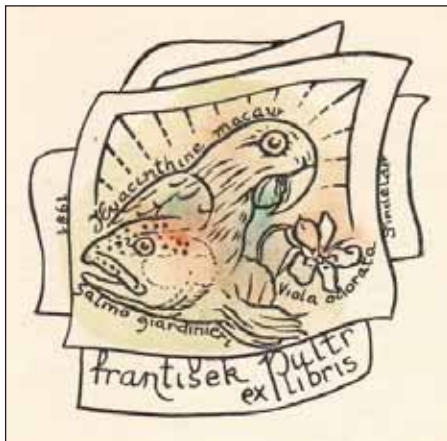
sběratele F. Malého zhotovoval exlibris s motivy architektury (Kost, Křivoklát, Svatý Jan Pod skalou ad.). Pro dalšího hydrotechnika Adolfa Pateru vytvořil knižní značky a novoročenky v technice litografie s motivy osobností (G. Mahler, J. Dobrovský, K. J. Erben, K. Klostermann, V. Hugo, A. Dvořák, sv. Vojtěch ad.).

Lumír Šindelář, J. Ressel, L1, 1993

Lumír Šindelář se narodil 15. ledna 1925 v Rejdicích (dnes část obce Kořenov) v Jizerských horách blízko Jablonce nad Nisou. Jeho bratr prof. PhDr. Dušan Šindelář, DrSc., (nar. 1927) byl učitelem, historikem a kritikem umění. Pocházeli z rodiny venkovského učitele.

Lumír studoval v Praze na smíchovském gymnáziu. Za války byl totálně nasazen v zemědělství. V tomto období začal malovat. V roce 1945 vstoupil na Akademii výtvarných umění v Praze do ateliéru prof. Jána Želibského. S ním si nerozuměl, těžko se podroboval školním

Lumír Šindelář, P1/col, 1980

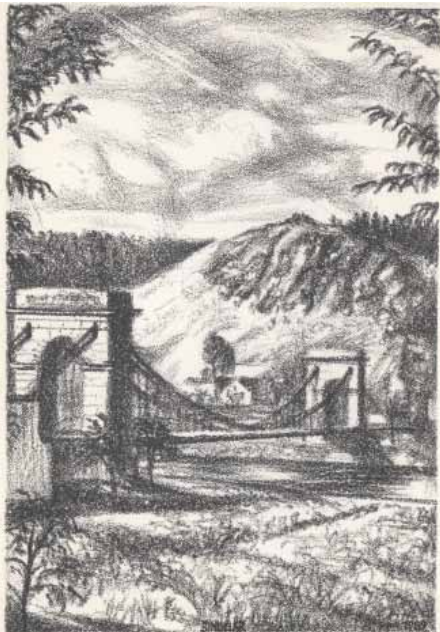
osnovám, chtěl jít svou cestou. Mnoho nechybělo a mohl být vyloučen. Konflikt s prof. J. Želibským řešil přechodem do ateliéru prof. M. Holého, u něhož našel pochopení. Byl rovněž žákem prof. O. Nejedlého. Současně studoval plastiku u prof. J. Laudy. Absolvoval u prof. Karla Mináře a zůstal na škole jako odborný asistent.

Lumír Šindelář, P1/col, 1981

Od roku 1964 realizoval L. Šindelář několik set exlibris (263 do roku 1989). Zpočátku to byly pérovky tištěné ze zinkografického štočku, které po vytištění často koloroval. Půvabem a autenticitou si tyto lístky nezadaly s pozdějšími tisíky z litografického kamene, také často dodatečně kolorovanými. Mezi náměty dominují portréty, krajiny a náboženská

takže jen málokteré se objevily na stolech sběratelů při sjezdech a výměnných schůzkách. Jejich majitelé byli jak z Čech a Moravy, tak i z blízké a daleké ciziny.

Lumír Šindelář, Stádlecký most, L1, 1989

tematika. Za exlibris získal čestná uznání, např. Rawicz 1983, Brno 1994. Provedl patrně početné, ale neseřpané novoročenky, většinou pro neseřpané, i další typy příležitostné grafiky (např. oznámení promoci, resp. primici). Při nich se nezapře Šindelářův smysl pro monumentalitu. Ta je zřejmá rovněž z drobných knižních značek, které byly jen výjimečně zhotovovány na zakázku. Většinou je věnoval rodině, přátelům a známým,

Lumír Šindelář, Svatý Jan pod Skalou, 1991

Petr Haimann o něm v Knižní značce v roce 1995 napsal: „Tak jako celé dílo Lumíra Šindeláře, tak i jeho grafika je plně nabitá citovým obsahem s filozofickým podtextem, prozrazujícím autorovo nazírání na měřítka hodnot. Je to především pravdivost a snaha o zlidštění světa, úcta k formám viděným i nechuť něco na nich měnit, cesta k dobru a upřímné sledování citu, pokora před dílem Stvořitele, meditativní charakter a neobyčejná sensibilita, vycházející přímo z nitra svého tvůrce. Charakteristickou je bravurní kresba s jasně vymezeným kompozičním řádem, výrazově účinná, plná vnitřní

dynamiky a napětí, pokrývající celou plochu grafického listu. [-] Lumír Šindelář přinesl jasu shůry do všední šedi i tragické černě života skutečně požehnaně. Magické světlo září z celého jeho díla, a to i v těch případech, kdy je jeho obsah spíše elegický.“

Volné kresby a ilustrace Lumíra Šindeláře mají společný znak – perokresebnou linku. Témata volil nejenom ze současnosti, ale i z řecké mytologie.

Lumír Šindelář, Josef Dobrovský, L1, 2002

Lumír Šindelář byl též předním českým medailérem, byl členem skupiny Medaile či Asociace umělců medailérů. Rád se věnoval námětům z českých dějin. Vytvořil přes 400 návrhů medailí, kterým vtiskl osobitý styl, který oceňovali odborníci, numismatici i laická veřejnost. Byl autorem souboru portrétních medailí a plaket moravských výtvarníků

(Břetislav Bartoš, Ferdiš Duša, Bohumír Jaroněk, Albín Polášek) i čtyřdílného alba portrétů osobností báňských a geologických věd v našich zemích. Vytvořil též čestnou medaili Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách, kterou uděluje AV České republiky. Typickým pro Šindelářovo dílo bylo zpracovávat námět v cyklech: v malbě tak vznikly trojice obrazů spojených jedním tématem, v medailérství šlo o obměny symboliky a historických souvislostí, jak to dokládají např. medaile s dantovským motivem nebo medaile s Karlem IV., v grafice pak vytvářel cykly hradů, osobností apod.

Šindelář též přispěl k výzdobě a výbavě pražských kostelů, např. pro baziliku sv. Petra a Pavla na Vyšehradě a její okolí vytvořil tři bronzové reliéfy s bustou Vratislava II., Elišky Přemyslovny a sv. Jana Nepomuckého. Vyšehradská výzdoba čítá celkem 33 Šindelářových děl. Vytvořil i monumentální reliéfy pro muzea v Lidicích a v Terezíně.

Lumír Šindelář, člen Českého fondu výtvarných umění a Tvůrčí skupiny moderního realismu, též navrhoval insignie, slavnostní řetězy a taláry pro fakulty vysokých škol.

Je zastoupen ve sbírkách Národní galerie v Praze, Národního muzea, Galerie hlavního města Prahy, Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře, Moravské galerie v Brně, Oblastní galerie Liberec a jinde.

Alois Sassmann

Literatura:

PULTR, František. *Návštěva v ateliéru: Lumír Šindelář. Zprávy SSPE 2/1982, s. 7–8.*
 HAIMANN, Petr. *Jubileum akademického malíře Lumíra Šindeláře. Knižní značka 2/1995, s. 5–6.*

HUMPLÍK, Milan. *Osobnosti českého exlibris*. Praha, SSPE 2005. Hesla: Malý František a Patera Adolf.

MALÁ, A. ed. *Slovník českých a slovenských výtvarných umělců*. Sv. 16. 1950–2006. Ostrava, Výtvarné centrum Chagall 2006, s. 167–168.

VENCL, Slavomil. *České grafické novoročenky*. Pelhřimov, Nová tiskárna 2012, s. 173.

VENCL, Slavomil. *Moderní exlibris v Českých zemích*. Pelhřimov, Nová tiskárna 2018, s. 225.

Mezinárodní výstava exlibris 1994–1996. Praha, SSPE 2018, s. 86 a 330.

Katalogy Trienále českého ex libris. Chrudim 1995–1999.

Katalogy Žeň / žatva českého a slovenského exlibris. Hradec Králové 1985–2001.

Alfréd Piffel, C3, 1935 1935, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, GE 2185

SLOVENSKO VYZNAMENALO IN MEMORIAM ALFRÉDA PIFFLA

Slovenský prezident Peter Pellegrini udělil 11. 1. 2025 vysoká státní vyznamenání osmnácti osobnostem, mezi nimi in memoriam také českému architektovi Alfrédu Pifflovi. Slavnostní ceremoniál předávání vyznamenání se v budově Slovenské filharmonie konal u příležitosti 32. výročí vzniku samostatného Slovenska, které připadlo na 1. leden 2025.

Alfréd Piffel (1907–1972) působil v prvních poválečných letech v Československu jako pověřený ředitel ústeckého muzea a archivu, které převzal od původní německé správy. Později odešel na Slovensko, kde se zasloužil o začátek záchranu Bratislavského hradu a kde také zemřel. Pellegrini udělil A. Pifflovi Pribinův kříž I. třídy za mimořádné zá-

sluhy o kulturní rozvoj Slovenska. A. Piffel vlastnil exlibris od F. Bílka a V. Pukla, sám vytvořil exlibris pro Jaroslava Hrubého.

Redakce

Literatura:

ORT, Jiří. *Připomenuté dílo Alfréda Pifflla*. *Knížní značka 2* / 2013.

PIFFL, Alfred. *Zápas o Bratislavský hrad*. *Denník 1948–1972*. Bratislava, Marenčin PT, 2007.

MIŠKUFOVÁ, Helena. *Alfred Piffel*. *Z moho denníka*.

<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/17921/366949#1>

ADVENTNÍ SPOLKOVÉ SETKÁNÍ 2024

Setkání se konalo v sobotu 7. prosince 2024 v konferenční místnosti Absolutum Wellnes Hotelu v Praze-Holešovicích. Zúčastnilo se ho celkem 62 členů spolku a hostů. Již před 13. hodinou začala čilá výměna exlibris a hlavně novoročenek. Probíhala i osobní setkání, rozhovory apod. Ve 14:45 h předseda spolku Miro-

Jindřich Pileček, C3, 1998

slav Petřík zahájil kulturní program. Jako první se slova ujal Martin Manojlín, sběratel a výtvarník z Děčína, který zasvěceně pohovořil o akad. malíři Jindřichu Pilečkovi, který by se 26. června 2024 dožil 80 let. Bohužel, již přes dvě desítky let není mezi námi. Martin nám promítl méně známá a vzácná Pilečkova díla, včetně exlibris.

Následovalo promítnutí prezentace vytvořené a komentované akad. malířem

Pavlem Benešem, věnované vzácným 95. narozeninám jeho matky, akad. malířky Daniely Benešové, která se kulturní části adventního setkání rovněž zúčastnila. Zhlédli jsme fotografie z jejího dětství, její první kreslířské pokusy, mládí a život s manželem Karlem Benešem a rodinou. Byla to nesmírně zajímavá prezentace, kterou její syn velmi vtípně komentoval. Poté předseda spolku předal jubilanťce kytici. Koordinátor kulturní části programu Alois Sassmann potom vedl s paní Benešovou krátký rozhovor,

*I. Fojtíková, MUDr. L. Vaněk, PhDr. Š. Tůmová,
akad. malířka Daniela Benešová,
foto J. Šulc, 7. 12. 2024*

v němž mj. prohlásila, že ji k tvorbě exlibris přivedl její manžel Karel, díky němuž se seznámila s mnoha zajímavými členy spolku, za což je velmi vděčná.

Potom paní dr. Štěpánka Tůmová přečetla z pověření dr. Karla Žižkovského jeho vzpomínky na akad. malířku a grafičku Olgu Čechovou (1925–2010), od jejíhož narození uplyne letos v dubnu sto let. Při tom byla promítána exlibris umělkyní vytvořená.

Setkání se původně měl zúčastnit akad. malíř a grafik Josef Dudek, který se však pro nemoc na poslední chvíli omluvil,

Olga Čechová. L1, 1983

a tak A. Sassmann přečetl jeho velmi podrobné vzpomínky na život výtvarníka, autora exhibris, ale i autora keramiky, fotografií a ozdobných předmětů. K tomu textu dodal i pěkné fotografie, které byly promítnuty. Josef Dudek sdělil, že něco takového sepsal poprvé v životě.

Následovalo promítnutí krátkého filmu o dalším stoletém jubilantovi akad. malíři Pavlu Sukdolákovi (1925–2022), který ve filmu vyprávěl o svém životě a díle. Tento film byl přítomnými přijat velmi pozitivně a pro všechny to bylo milé překvapení. Po zhlédnutí filmu paní dr. Š. Tůmová přečetla, opět z pověření, vzpomínky dr. Karla Žižkovského na Pavla Sukdoláka.

Na závěr adventního setkání výbor zajistil malé pohoštění, při němž účastníci ještě živě debatovali i měnili. V rámci

Pavel Sukdolák, C3+C5, 1980

stoletého výročí narození výtvarníka Stanislava Hlinovského si mohl každý účastník vybrat některou z jeho volných grafik. Po celé odpoledne byla možnost zakoupit spolkové publikace a jiné materiály. Celkem se jich prodalo za více než 9 tisíc korun. Také bylo možno zakoupit krásné nástěnné i stolní kalendáře s železniční tematikou s ilustracemi Jiřího Boudy. Nabízel je pan Jiří Říha, majitel plzeňského vydavatelství, které vydává publikace s ilustracemi Jiřího Boudy, ale i Jiřího Slívy.

Alois Sassmann

PARDUBICKÝ VÝMĚNNÝ DEN PODESÁTÉ

V sobotu 22. února 2025 se konal v Pardubicích od 9 do 13 hodin v salonku restaurace Staré časy (Havlíčková 1080) již desátý Pardubický výměnný den.

Tradice výměnných dnů v Pardubicích začala v květnu roku 2003, kdy jsme z iniciativy Ing. Zdeňka Janeby uspo-

řadali výměnný den; každý účastník obdržel za mírný poplatek grafický list a byla připravena doprovodná výstava a aukce grafiky. Naším cílem tehdy bylo pořádat výměnné dny vždy po dvou letech, a tak další výměnné dny se konaly v květnu v letech 2005, 2007, 2009 a 2011. Ukázalo se však, že květen nebyl zvolen nejlépe, protože se termínově kryl nebo těsně míjel s dalšími vý-

Pardubice, 22. 2. 2025, foto Z. Řehák

měnnými dny, např. v Prostějově nebo v Olomouci. Pro malou účast v letech 2009 a 2011 jsme pořádání výměnných dnů ukončili.

Teprve v roce 2019 jsem přišel s nápadem pořádat výměnné dny v únoru tím způsobem, že se pouze sejdeme, přivítáme s přáteli sběrateli a výtvarníky a něco vyměníme. Zkusil jsem to v únoru 2019 a mělo to úspěch. Tam také začala nová tradice „hrabáků“ –

neprodaných grafik z aukcí – volný výběr za drobnou minci. Pardubice jsou na železniční trati z Prahy na Moravu, a tak to nemají daleko sběratelé z Prahy a okolí a ani z Moravy, např. z Olomouce. Místo setkání jsem zvolil neda- leko nádraží v restauraci Pivovarka.

Pak ale přišla doba covidová a další Pardubický výměnný den se mohl konat až v roce 2022 opět v sálku restaurace Pivovarka. V roce 2023 se nepodařilo Pivovarku zajistit od ranních hodin, a tak jsme přešli do sálu hotelu Staré časy. Ten je rovněž nedaleko od nádraží a má skvělý, dobře prosvětlený a prostorný sál, a dokonce je zde možnost parkovat ve dvoře. Na rozdíl od Pivovarky bylo nutno za sál zaplatit, zavedli jsme proto vstupní poplatek a každý byl odměněn nějakou drobnou grafikou nebo exlibris. Pokračovali jsme tak v roce 2024 a i letos v roce 2025. Dá-li pánbůh (nebo příroda) budeme v této únorové tradici nadále pokračovat.

Letošního výměnného dne se zúčastnilo třicet členů SSPE a jejich doprovody. Sběratelské setkání s výměnou exlibris a rozhovory s přáteli začalo v 9 hodin a trvalo do 13 hodin, kdy se část sběratelů přesunula do restaurace. V rámci výměnného dne zde uspořádal výbor SSPE svoji výborovou schůzi. Jen ti opravdu „zapálení“ sběratelé exlibris navštívili výstavu *Pardubičtí autoři a sběratelé exlibris* v literárním muzeu Knihovního centra U Vokolků (Příhrádek 6), kterou připravili L. Netušil a Z. Řehák. Výstava byla milým připomenutím minulého i současného exlibristického dění v Pardubicích.

Zdeněk Řehák

XXX. FESTIVAL KOMORNÍ GRAFIKY

Festival se tradičně konal na závěr roku ve dnech 5. – 22. 12. 2024 v Galerii Hollar za účasti 39 členů SČUG Hollar. Výstava s možností zakoupení meších grafických listů se se těšila velkému zájmu návštěvníků. Mezi vystavovateli bylo 12 tvůr-

Daniela Benešová, L1, 2017

ců exlibris: D. Benešová, P. A. Hampl, Z. Hraba, T. Hřivnáč, J. Kavan, M. Manojlín, O. Michálek, A. Laufrová, E. Milka, P. Piekár, P. Sivko, M. M. Šechtlová a L. Vilhelmová. Při zahájení výstavy 4. 12. 2024 obdržel Jan Holoubek Cenu SČUG Hollar a Barbora Heřmanová Cenu Nadace Hollar. Cena SSPE nebyla tentokrát udělena. V rámci vernisáže se konal křest Kalendáře Hollaru na rok 2025.

Jan Holoubek se narodil 11. 2. 1949 v Praze. Studoval na Akademii výtvarných umění v Praze (1970–1976) u prof. Ladislava Čepeláka. Zabývá se grafikou, malbou a kresbou. Členem SČUG Hollar je od roku 2002.

Barbora Heřmanová se narodila 27. 6. 1987 v Ostravě. Vystudovala obor Volná grafika na Ostravské univerzitě pod vedením Eduarda Ovčáčka. Ve své tvorbě používá barevný linoryt a linořez a rovněž slepotisk. Zabývá se také malbou. Žije v jižních Čechách, kde se jejími náměty staly krajina a přírodní motivy. Menší formáty zpracovává s jemným humorem. Tvoří rovněž barevné dřevěné šperky. Členkou SČUG Hollar je od roku 2021.

Jan Langhammer

NĚMECKÁ EXLIBRIS Z POČÁTKU 20. STOLETÍ

Výstava se konala 5. – 28. 2. 2025 v Plzni v Galerii Evropského domu, nám. Republiky 12. Výstavu exlibris ze sbírky J. Langhammera připravila Mgr. Vlasta Šuhajdová, vedoucí zahraničních

Hubert Wilm, P1, 1907

knihoven Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje. Vernisáž proběhla 4. 2. 2025 v 17 hodin s úvodním slovem Mgr. V. Šuhajdové a proslovem J. Langhammera, oboje proloženo houslovým partem Vltavy B. Smetany a současnou houslovou skladbou Crystallize od Lindsey Stirlingové ve výborné interpretaci slečny Anny Vodové.

Adolf Kunst, X2

Vystaveno bylo přibližně 230 exlibris ve 32 rámech – 16 velkých a 16 malých a ve dvou vitrínách pak doplňovaly expozici dva soubory exlibris.

Výstava byla jedinečnou příležitostí seznámit se s německými exlibris z počátku 20. století, která vznikala během období rostoucího sběratelského zájmu, kdy byly zakládány exlibristické spolky v mnoha evropských zemích, např. v Ně-

mecku (1891), Rakousku (1903), Československu (1918).

V této době exlibris již postupně ztrácela svůj původní praktický účel, kterým bylo označení vlastnictví knih, a stala se především předmětem sběratelského zájmu. Umělci-grafici vytvářeli stále propracovanější díla, často většího formátu, která vynikala uměleckou kvalitou i technickou náročností, například díky použití leptu nebo akvatinty. Pro běžné označování knih však zůstávaly v užívání jednodušší techniky, jako zinkografická reprodukce kreseb nebo heliogravura u kvalitnějších tisků.

Exlibris z této éry jsou silně ovlivněna dobovým vkusem a kulturními směry, jako byly secese, dekadence či symbolismus. V jejich námětech se často odráží také profese a osobní zájmy objednavatelů.

Mezi autory vystavených děl patří přední němečtí malíři a grafici, jako například Mathilde Ade, Georg Barlösius, Walter Helfenbein, Bruno Héroux, Adolf Kunst, Otto Ubbelohde či Hans Volkert. K majitelům exlibris patřili nejen významné osobnosti té doby, ale i vášniví sběratelé, mezi nimiž najdeme i Čechy – sběratele Karla Jaroslava Obrátla a Antonína Stupala nebo grafiky Vítězslava Fleissiga a Ctibora Šťastného.

Jan Langhammer

VÝSTAVA FRANTIŠEK PETERKA V GALERII FRANTIŠKA PETERKY V MALŠÍČICH

Ve středu 8. ledna 2025 se za velké účasti konala vernisáž výstavy akademického malíře Františka Peterky (1920–2007), který prožil největší část svého života v Čenkově u Malšic a je pochován

v Malšicích. Vystaveny byly dřevořezy, grafiky, kresby, koláže a drobná grafika (exlibris a novoročenky), dále ilustrace a dřevěné hračky, celkem 38 děl na stěnách a další drobné věci ve vitrínách. Vernisáž hudebně doprovodily

Malšice, 8. 1. 2025, foto A. Sassmannová

Eva Kubínová (klavír) a Marcela Menthartová (příčná flétna), učitelky hudby v ZUŠ Sezimovo Ústí. Po přivítání všech přítomných Aloisem Sassmannem pronesla úvodní slovo Mgr. Lenka Zajícová, kurátorka výtvarných sbírek Husitského muzea v Táboře. Přítomné krátce pozdravil Miroslav Petřík, předseda SSPE, který vzpomínal, že to byl právě František Peterka, který mu vytvořil první exlibris. Krásný projev pronesl akad. malíř Teodor Buzu, který zhodnotil osobnost a dílo F. Peterky mimo jiné takto: „Mně osobně, když se řekne František Peterka, se kromě různých vzpomínek na vše zajímavé, co jsme prožili, vybaví slovo ČISTOTA. Čistý umělecký projev, čistá linka, čistá kompozice, čistý ryzí charakter – to vše představoval František Peterka. Takové kvality najdete u málokterého výtvarníka. U něho jsem viděl pokoru a trpělivost. Člověk z vesnice, která pomalu tehdy nebyla ani na mapě, vytvářel a rozdával kolem

František Peterka, S1, foto A. Sassmannová

sebe ohromnou energii. A lidé ho měli rádi!“ Příležitost k vyjádření dostala i Sofinka, devítiletá pravnučka Františka Peterky. U ní se uzavírá a zároveň znovu otevírá kruh času, protože chodí na výtvarnou výchovu k Teodoru Buzu v ZUŠ Tábor. Přítomným za účast poděkovala umělcova dcera paní Eva Hrušková, z jejichž sbírek se výstava konala. Výstava trvala do 17. března 2025.

Alois Sassmann

HELENA HORÁLKOVÁ – DO HÁJE!

V sobotu 22. února 2025 se uskutečnila v galerii Městského muzea v Lanškrouně vernisáž výstavy grafičky Heleny Horákové nazvaná Do háje!

Helena Horáková (*1955) je absolventkou Střední odborné školy výtvarné Václava Hollara v Praze. Po jejím ukončení studovala grafiku v ateliéru prof. Werne-

ra Klemkeho na Kunsthochschule v Berlíně. Celoživotně se věnuje grafice, kresbě a ilustraci, v minulosti vedla ateliér grafických technik na Institutu restaurování a konzervačních technik v Litomyšli.

Helena Horáková, X2/2, 2024

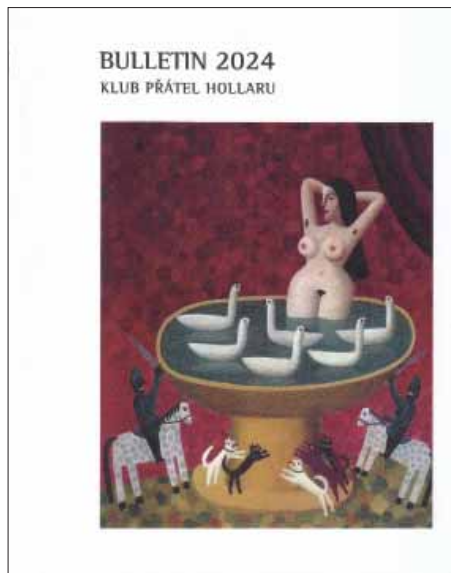
Od roku 1991 je členkou SČUG Hollar. V současné době působí jako výtvarný pedagog na základní umělecké škole v Praze.

K hlavním tématům tvorby Heleny Horákové patří velkoměstský člověk. Je to právě velkoměsto, které nabízí pohledy na sta oken, za nimiž žijí lidé stovky různých životů. Jeden vjem v rychlém sledu střídá druhý, okna tramvajů a vozidel překrývají míjející tváře chodců v proměnlivých kulisách ulice. Tento kaleidoskop má svůj rytmus a vytváří neopakovatelné obrazce, které nemají svůj pevný řád a které autorku fascinují. „Tep města“, někdy až chaotický, v němž je ústřední postavou osamocený, zdánlivě ztracený člověk uprostřed davu, se výtvarnice snaží zachytit ve svých pracích. Město se svým ruchem a neklidem však její touhu po nalezení pevného řádu nenaplnuje. Dokonalost, věčnost a souměrnost geometrie, které výtvarnice obdivuje a které zachycuje na svých vícebarevných linorytech, jí poskytuje příroda. Helena Horáková se rovněž radí k tvůrcům exlibris, v nichž s oblibou uplatňuje humor a nadsázku.

Výstava prací Heleny Horákové, která potrvá do 18. května 2025, představuje dílo této výjimečné a skromné výtvarnice u příležitosti jejího významného životního jubilea. K výstavě byl vydán plnobarevný katalog, který je pro zájemce dostupný na pokladně muzea, případně je možné požádat o jeho zaslání na e-mailové adrese cada.j@seznam.cz.

Jaroslav Čada

PUBLIKACE

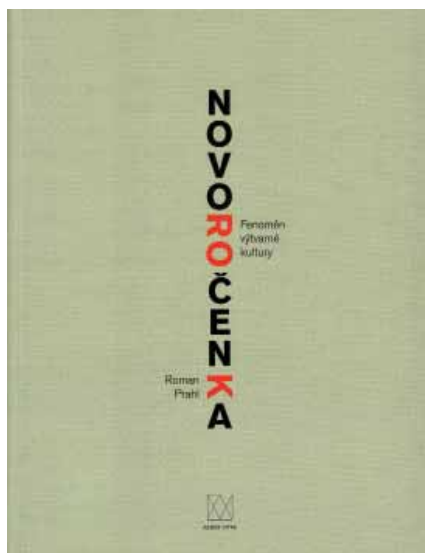
■ **Bulletin. Klub přátel Hollaru 2024**

Praha: SČUG Hollar, 2024, 48 s., 29 obrázků, 48 fotografií, barevná obálka s titulem a obrázkem od A. Mikulky, 28 × 23 cm. Tisk: České Budějovice, Typodesign, náklad neveden. Obsah: Naše výstavy v roce 2023. Projekty realizované mimo Galerii Hollar. Stehlíková, B.: Za Hanou Storchovou. Sivko, P.: Libor Beránek odlétl do svého vysněného světa... Laufrová, A.: Linie v grafice je jako v hudbě melodie. Karel Demel. Sivko, P.: Jiří Bouda, věčný milovník železnice, by oslavil 90. narozeniny. Sivko, P.: Jindrovi Pilečkovi by bylo osmdesát... Sivko, P.: Naďa Plíšková. Žižkovský, K.: V zajetí hudby (přátelský pozdrav Michalu Novákovi k 65. narozeninám). Anonym: Alois Mikulka. Devadesátiletý malíř na hrazdě. Žižkovský, K.: V radosti jde život dál (k 95. narozeninám

Daniely Benešové). Žižkovský, K.: Milý Karle Zemane! Laufrová, A.: Sám sebe nepopřeš. Rozhovor s Mirkem Pošvicem. Laufrová, A.: Mám štěstí na lidi. Rozhovor s Pavlem Horou. Laufrová, A.: Z Výstavní intervence Marie Filipovové – krátké zastavení.

■ **PRAHL, Roman. Novoročenka. Fenomén výtvarné kultury**

Řevnice: Arbor vitae, 2024, 80 s., 218 obrázků novoročenek, obálka s titulem, 27 × 21 cm. Tisk: Brno, Tiskárna Helbich, 300 výtisků. Obsah: K umělecké novoročence. Zrod a povaha novoročenky. Tvořivost mezi konvencemi. Proměny výrazu i poselství. Každoroční variace a protějšek vlastní tvorby. Události, situace, odezvy. Stranou oficiální scény. Černý humor a bída doby. Kresba, koláž, asambláž. S optikou žitého světa. Umění, rodina, dítě. Novoročenka a vánoční přání. Vhled do času a prostoru. Magie čísel i písmen - a síť. Autorská novoročenka a listovní zásilka. „Pořízení“. Z bibliografie. Seznam vyobrazení. Autoři vlastních novoročenek v Archivu výtvarného umění. Jmenný rejstřík.

Vydání knihy doprovází výstavy novoročenek v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze a v Západočeské galerii v Plzni. Kniha vznikla ve spolupráci s Archivem výtvarného umění v Praze a dalšími institucemi a soukromými sběrateli.

Archiv výtvarného umění, Pod Terebkou 15, Praha 4 Nusle, spravuje a zpracovává rozsáhlou sbírku dokumentů zejména českého a slovenského umění 20. a 21. století – katalogy, monografie, pozvánky, knihy, časopisy, fotografie apod. Uložené dokumenty zpracovává v informačním systému abART (www.isabart.org). Provozuje studovnu a sklady dokumentů v Praze 4 Nuslích a knihovnu v Centru současného umění DOX v Praze 7. Archiv výtvarného umění vznikl v roce 1984 jako součást činnosti Galerie H v Kostelci nad Černými lesy.

■ **Helena Horálková. Do háje!**

Lanškroun: Kulturní centrum Lanškroun, 2025, 72 stran, 53 obrázků (z nich 9 exlibris a 1 novoročenka), 1 fotografie, obálka s titulem, tiráží a 1 obrázkem, brožováno, 23 × 15,3 cm. Tisk: Litomyšl, H. R. G., 150 kusů. Katalog výstavy v galerii Městského muzea Lanškroun 22. 2. – 18. 5. 2025. Autor a kurátor výstavy: Mgr. Jaroslav Čada.

Autoři textů katalogu: Helena Horálková, Alena Laufrová, Jaroslav Beneš, Jitka Hilská, Petr Štěpán, Lubomír Netušil. V katalogu jsou zařazeny seznamy samostatných a skupinových výstav autorky a seznam ocenění. Katalog neobsahuje soupis vystavených děl, pouze jejich část je v katalogu reprodukována (akvatinty, linoryty).

Helena Horálková se narodila 7. května 1955 v Praze. Vystudovala Střední odbornou školu výtvarnou Václava Hollara v Praze (1971–1974) a v letech 1974–1979 studovala grafiku v atelieru prof. Wernera Klemkeho na Kunsthochschule v Berlíně. Věnuje se grafice, kresbě a ilustraci, působí rovněž jako výtvarný pedagog. Výstava a katalog jsou překvapením pro sběratele exlibris, protože jim přibližují málo známou ilustrační tvorbu autorky a upozorňují na rozdílnost výtvarného zpracování u ilustrací a volných grafik s lidskými postavami a jejich okolím a na uvolněnost a poetičnost u přírodních motivů. Exlibris a novoročenky vytváří s lehkou ironickou nadsázkou při zobrazování osobních motivů zadavatele.

■ **Ekslibris polski 1918–2018 ze zbiorów Mieczysława Bieleńia**

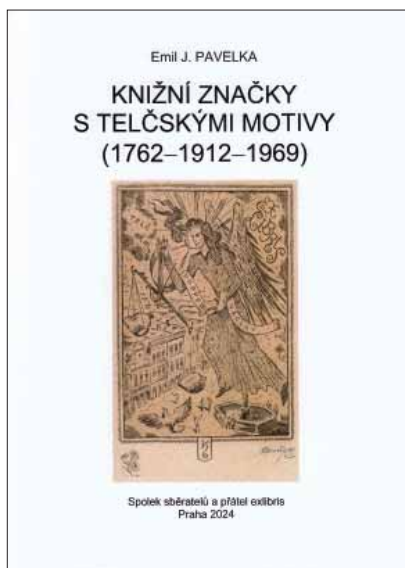

Štětín: Zamek Cieszyn, 2024, 16 stran, 31 obrázků exlibris, obálka s titulem a exlibris, 21 × 15 cm. ISBN 978-83-967027-8-4. Katalog výstavy v galerii Przystanek Grafika v Muzeu Drukarstwa w Cieszynie (24. 10. – 17. 11. 2024) vydaný v nákladu 150 kusů. Obsah: Słowo o wystawie (M. Bieleń). Mieczysław Bieleń (LS). Autoři prací prezentovaných na výstavě (abecední seznam 211 autorů).

Výstava zobrazila sto let tvorby polského exlibris mezi lety 1918–2018 včetně období 2. světové války. Celkem bylo vystaven 800 exlibris od 211 grafiků z 47 míst, která shromáždil M. Bieleń z předchozích svých výstav do jedné, společné výstavy. Jejich sbírku vytvářel M. Bieleń od konce 50. let minulého století. Za svoji bibliofilskou a exlibristickou sběratelskou a výstavní činnost obdržel M. Bieleń řadu polských i českých ocenění.

■ **PAVELKA, Emil J. Knižní značky s telčským motivy (1762–1912–1969)**

Praha: SSPE, 2024, 32 stran, 79 obrázků exlibris, obálka s titulem a 12 obrázky exlibris, 21 × 15 cm. ISBN 978-80-908969-9-4. Tisk: Plzeň, Tiskárna Král, barevný digitální tisk, 150 výtisků. Text ze strojopisu přepsala Martina Vyšohlídová. K tisku připravil Ing. Jan

Langhammer, CSc. Tato brožura je pátá z řady strojopisů dr. E. J. Pavelky, které vydal Spolek tiskem. Původní konečný text pochází z roku 1969. Je popsáno 102 exlibris, připojena literatura a seznamy autorů a majitelů exlibris s telčskými motivy. Dr. E. Pavelka svůj soupis uvádí větou: Zdá se být neuvěřitelným, ale je prostou skutečností, že ta malá zapadlá Telč, dnes již ani okresní město, je asi po Praze ze všech našich měst nejvíce předmětem zpodobování na české knižní značce. To způsobila především hrstka sběratelů, kteří bydlíce stále nebo po delší čas v Telči a oddáni ušlechtilé zálibě sběratelství drobné české i jiné grafiky, toužili zařadit do své sbírky i listy zpodobující renesanční krásu Telče, a tak zadávali českým výtvarníkům zhotovení především knižních značek s telčskými motivy.

■ **Německá exlibris z počátku 20. století**

Praha: SSPE, 2025, 12 stran, 35 obrázků exlibris, obálka s titulem a 5 obrázky exlibris, 21 × 15 cm. ISBN 978-80-908969-8-7. Tisk: Plzeň, Tiskárna Král, barevný digitální tisk, 150 výtisků. Katalog výstavy v Galerii Evropského domu, nám Republiky 12, Plzeň, 4. – 28. 2. 2025. Výstavu a katalog připravil Ing. Jan Langhammer, CSc., ve spolupráci s Oddělením zahraničních knihoven Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje zastoupeným Mgr. Vlastou Šuhajdovou. Úvod k výstavě a téměř 230 vystavených exlibris od 68 německých autorů ve 32 rámech a ve dvou vitrínách sepsal Jan Langhammer. Katalog zaznamenává zcela ojedinělou výstavu německých exlibris v Čechách; jsou zde uvedena jména autorů exlibris, jejich roky narození a úmrtí, legendy exlibris, grafické techniky a roky vzniku. Bohužel ne vždy se podařilo všechna tato data určit.

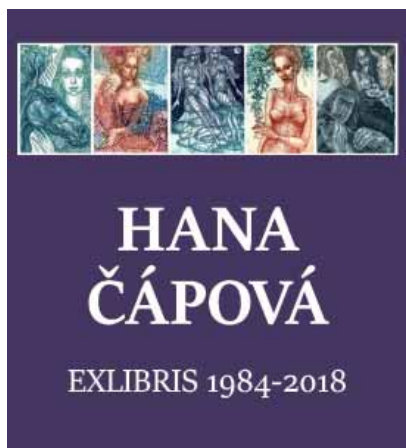
NĚMECKÁ EXLIBRIS
Z POČÁTKU 20. STOLETÍ

Galerie Evropského domu, nám. Republiky 12, Plzeň
Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje
a Spolek sběratelů a přátel exlibris
Plzeň 2025

■ **KŘÍŽ, Luděk – VÁVERKA, Patrik. Hana Čápková. Exlibris 1984–2018**

Podolí u Brna: Protis, 2025, 305 stran (nestránkováno), 277 obrázků, 2 fotografie, barevná obálka, 18 × 16 cm. Tisk: Podolí u Brna, Protis, 120 číslovaných výtisků, barevný digitální tisk, brožováno. ISBN 978-80-87844-30-4. Obsah: Úvodní text Jiřího Hrušky.

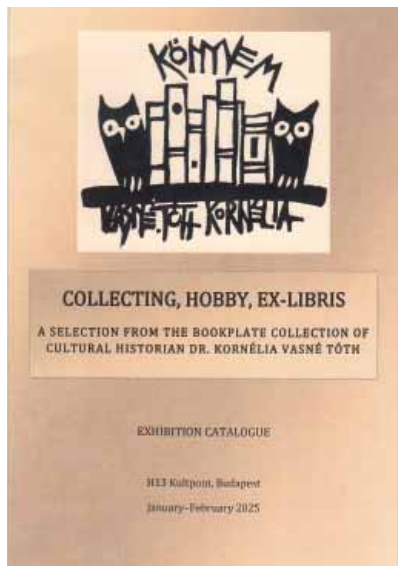
Exlibris 1984–2018 (obrazový soupis 271 exlibris). Soupis exlibris. Rejstřík vlastníků exlibris. Doplňující poznámky.

Citace z úvodního textu: Do společenství sběratelů exlibris vstoupila Hana Čápková bez zaváhání v roce 1984. Byla hotová grafička s obrovskou variabilitou nápadů a v průběhu let trvale čerpala ze své hravé kreativity. S velkou pokorou ctila soukromí žijících osobností, když se pro jejich charakteristiku rozhodla. Než zpracovala témata s Bolkiem Polívkou v prvních exlibris i ve velkých formátech, sešla se s ním, vysvětlila mu svůj záměr a až s obdrženým souhlasem práci realizovala. Její rukopis okamžitě objevili přední čeští a zahraniční

sběratelé. Její grafiky působí dojmem šperku vyrytého do stříbrné destičky, kam je pro kontrast vetřena tiskařská barva.

Lgh

■ **COLLECTING, HOBBY, EX-LIBRIS. A selection from the bookplate collection of cultural historian Dr. Kornélia Vasné Tóth**

Budapešť: H13 Kultpont, 2025, 16 stran, 31 obrázků exlibris, obálka s titulem a dvěma obrázky exlibris, 21 × 15 cm. Úvod k výstavě napsala dr. Kornélia Vasné Tóthová. Katalog k výstavě otevřený v lednu 2025 v kulturním středisku H13 v Budapešti. Bylo vystaveno více než 300 exlibris ze sbírky maďarské sběratelky, lingvistky, kulturní historičky, knihovnice a vědecké pracovnice Státní Széchényiho knihovny dr. Kornélia Vasné Tóthové. Grafiky byly umístěny v 33 rámech rozdělených podle témat, např. významné osobnosti maďarské kultury, významní sběratelé exlibris, historické události a v neposlední řadě mezinárodní kongresy sběratelů exlibris. Výstava byla otevřena do 11. února 2025.

Bartolomej Rudas

ČASOPISY

■ **Kisgrafika 2024/3, Maďarsko**

V úvodním článku je představena kniha *Výběr z dřevorytů Antala Feryho* sestavená z nejhezčích dřevorytů autora. Kniha byla představena 17. dubna 2024 v Szerencsi. Druhou částí pokračuje článek dr. Istvána Juhásze o významném maďarském grafikovi Antalu Ferym. József Stokinger gratuluje k 88. narozeninám sběrateli exlibris Györgyu Sárszegimu. Péter Ürmös v článku *Litografie v životě manželů Nemcsicsových* představuje knižní tvorbu obou manželů. V článku dr. Kornélie Vasné Tóthové *K centenáriu Lenky Diskayové* je představena tvorba významné maďarské grafičky. Dr. Sándor Sarkady mladší nás seznamuje s exlibris Károlye Sterbenze vytvořených pro rodinu Ormosiových v článku *Malé grafiky rodiny Ormosiových*. Třetí částí pokračuje článek Róberta Újszásziho o maďarském grafikovi Árpádu Nagyovi, která je zaměřena na léta strávená v Csongrádu. Dr. Hilda Horváthová vzpomíná na svého učitele kreslení, grafika a tvůrce exlibris Miklóse Medgyesyho v článku *Pan učitel Miklós Medgyesy*. Imre Palásthy v článku *Exlibrismuseum* podrobně uvádí okolnosti vzniku, cíle a význam digitalizovaného muzea grafik, jehož stránky jsou volně přístupné na adrese www.exlibrismuseum.hu i v české mutaci. V posledním článku pokračuje druhou částí vlastní představení maďarské grafičky a malířky Erzsébet Palástiové.

■ **Kisgrafika 2024/4, Maďarsko**

Márie Padné Szabóová v úvodním článku podrobně představuje grafiky Csaby Kopolcsi Kóvácse, které autor vytvořil na základě výpravné básně Sándora Petőfiho

János Vitéz. Je otištěna řeč dr. Kornélie Vasné Tóthové, která byla přednesena 10. září 2024 v Ceglédu u pamětní desky významného grafika Lászla Lázára Nagyho (1935–2019). Dr. Hilda Horváthová představuje jednoho z významných maďarských sběratelů v článku *Imre Bauer, ostříhomský sběratel* (1910–1940). *Kulturní historie na exlibris* je název příspěvku Márie Padné Szabóové o výstavě knižních značek ze sbírky dr. Kornélie Vasné Tóthové. Dr. Ilona Kőrösiová doporučuje nově vydanou knihu *Úklid u brány ráje*, která představuje grafické dílo významného maďarského grafika Zoltána Véna. Dr. Izabella Tebeliová přináší krátkou zprávu o 40. mezinárodním kongresu FISAE v Palma de Mallorca. V článku *Před 175 lety byla revoluce za svobodu* jsou uvedeny grafiky Jenő Haranghyho vytvořené na toto téma. József Stokinger v článku *Exlibris není pouze zábava, ale rozšiřuje i naše vědomosti* popisuje téma šesti knižních značek. *Lőrinc Gulicska, ezoterický grafik* je název článku dr. Istvána Juhásze, ve kterém nás seznamuje s tímto maďarským grafikem a pedagogem.

Bartolomej Rudas

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 128, 4/2024, Finsko**

Opera a operní pěvci jako téma exlibris jsou na titulní a zadní straně obálky. Historie finských katalogů exlibris. Olli Ylönen referuje o kongresu FISAE na Mallorce (foto K. Vašíčkové). Exlibris a operní umění – operní pěvci na exlibris. Osobnost: Arvid Lydecken (1884–1960), finský spisovatel dětských a dobrodružných knih, a jeho tři exlibris. Exlibris v časopisu Nuori voima (Mladá síla) 4/1934. Mexičtí tvůrci exlibris.

■ **GRAFIEKWERELD, No. 4, 2024, Nizozemsko**

V tomto čísle *Světa grafiky* je představena Gerda Försterová, narozená v Bochumi v Porúří a žijící v Nizozemsku; je reprodukováno sedm mezzotint. Další článek je věnován zobrazení bříz na exlibris (zobrazeno 10 exlibris, jedno z nich pro F. Hejnu od K. Šimůnka a další od A. Doležala pro F. Schmidta). Jos van der Zee (1944–2013) byl nizozemský grafik; tvořil mědirytiny, dřevoryty, lepty. Velmi mladý plagiátor: ve 14 letech Rolf Totter okopíroval dřevorytové exlibris pro Marii Hamelovou vytvořené Fré Cohenem (1903–1943) a jméno změnil na Franz Slatner. Har Siegman (1928–2024), všestranný umělec ovládající různé grafické techniky, zemřel v roce 2024. Mezi výběrem exlibris pro typografy jsou dvě od Michaela Floriana.

■ **GRAPHIA, Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 2024/4, Belgie**

V úvodním článku je komentován 40. kongres FISAE na Mallorce. Následuje první část ze série tematických článků o zrcadlech na exlibris; je reprodukováno 12 exlibris, z nichž po jednom od T. Hřivnáče a A. Odehnala. Několik pozoruhodných exlibris vytvořil francouzský experimentální grafik Raymond Waydelich pro Patrika Hamma. Španělská výtvarnice Patricia Delgado, která studovala na akademii v Antverpách, vytvořila svoje první exlibris. Vytváří rovněž šperky, obrazy, sochy a zabývá se všemi druhy užitého umění; je reprodukováno 8 volných grafik a 1 exlibris v technice leptu. Před asi pěti lety požádal německý sběratel Tomas Ostermann ruského emigranta Igora Baranova (pseudonym Igor Ost) o vytvoření série exlibris o Casanovi ve formě souboru hracích karet; v současnosti je hotova série

16 kusů kolorovaných leptů s jedním exlibris pro Tomáše Bílka. Belgický sběratel Rika van Daele byl požádán o jeho pohled na exlibris a o výběr oblíbených autorů; je zobrazeno deset jeho exlibris s převažujícím tématem lišky (po jednom rovněž od P. Hlavatého a O. Jelena). Je představen australský grafik Graeme Paebles, jež ve svých grafikách (mezzotinty) zobrazuje podmořský svět. Dalším představeným grafikem je Němec Jochen Kublik, který pracuje v kombinované technice mezzotinty, leptu a akvatinty. Mezi vybranými deseti novými exlibris je jedno od české architektky Heleny Kalné. V rubrice Rád bych věděl vysvětluje sběratel Hugo Viaene proč požádal ukrajinského grafika Sergeje Hrapova o vytvoření exlibris s motivy sedmi smrtelných hříchů.

■ **SELC-EXPRESS, Nr. 128 / Dezember 2024, Švýcarsko**

FISAE – Fénix, který vystoupil z popela – zpráva o 40. kongresu FISAE, Palma de Mallorca. Mosty na exlibris (část 4): Hamburk, Berlín, Vaihingen, Řezno, Benátky, Florencie. Umí umělá inteligence umění? – v článku jsou kladeny otázky a následují odpovědi; FISAE kongres stanovil novou zkratku AIGD (Artificial Intelligence generated Design). Arthur Paunzen (1890–1940) a jeho soubor exlibris: rakouský židovský malíř vytvořil soubor exlibris v leptu v roce 1924 (článek podrobně popisuje jednotlivé listy), studoval ve Vídni a v Paříži, v roce 1938 emigroval do Anglie, kde byl internován jako rakouský státní příslušník v internačním táboře v Douglasu na ostrově Man, kde 9. 8. 1940 zemřel. Heraldické exlibris od Andreho Schulze a výklad jeho symboliky. In memoriam Karel Demel.

■ **Österreichische Exlibris-Gesellschaft. Mitteilungen 3/2024**

Eva Maria Wimmer, čestná členka ÖEG, magistra farmacie, se dožila v listopadu 2024 devadesáti let – článek T. Cernajnska podrobně informuje o jejím životě spojeném se sbíráním exlibris, organizováním sjezdů sběratelů exlibris ve Štýru a činností ve výboru ÖEG. Zapomenutý vídeňský umělec Josef Zlatuschka (1879–1954) – jím vytvořená čtyři exlibris popisuje M. Gryksa. Mínění předsedy ÖEG G. Nemetha o využití umělé inteligence v tvorbě exlibris. Dirk Mattelaer z Belgie vzpomíná, jak se stal sběratelem exlibris. Referát o 40. kongresu FISAE 2024 na Mallorce.

Lgh

VÝSTAVY

■ **Galerie HOLLAR**, Smetanovo nábřeží 995/6, Staré Město, 110 00 Praha

2. 4. – 27. 4. 2025 František Hodonský

31. 4. – 25. 5. 2025 Tisky, podtisky, přetisky, průtisky, soutisky z grafické dílny

29. 5. – 29. 6. 2025 Libor Beránek: Okouzlení životem

3. 7. – 27. 7. 2025 Mezinárodní výstavní projekt: Lidská práva

31. 7. – 27. 8. 2025 Svatopluk Klimeš: Ohněm

■ **Galerie Františka Peterky**, čp. 58, 391 75 Malšice

19. 3. – 26. 6. 2025 Marie Michaela Šechtlová, kresby, grafika, exlibris

- **Městské muzeum v Lanškrouně**, nám. A. Jiráska 1, 563 01 Lanškroun
22. 2. – 18. 5. 2025 Helena Horálková: Do háje! (grafika, exlibris)
- **Galerie U Kellerů**, náměstí Kašpara Šternberka 68, 338 28 Radnic
30. 6. – 3. 8. 2025 Karel Beneš, exlibris, volná grafika

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze 7. 12. 2024** se konala v Praze v hotelu Absolutum a byla řízená předsedou M. Petříkem za účasti čtyř členů výboru a hostů: Ing. M. Bayerové, Ing. J. Langhammera (částečně) a P. Hlavatého (částečně). Výbor vyhlásil rok 2025 Rokem Vojtěcha Cinybulka. Výbor udělil čestné členství Ing. J. Langhammerovi. Vydání publikace dr. E. Pavelky *Dějinný vývoj a soupis exlibris a supralibros českých lékařů* je přesunuto do roku 2025. Dlouho připravovaná publikace J. Langhammera *Česká exlibristická bibliografie* vyjde pro subskribenty v druhé polovině roku 2025. Vydávání publikací dr. E. Pavelky bude pokračovat soupisem exlibris a jiné užité grafiky Dobroslavy Bilovské. S Pavlem Hlavatým byla projednána příprava výstavy části souboru 1000 nejkrásnějších exlibris na sjezdu SSPE v Táboře. Byl vybrán jeden z deseti návrhů grafického listu od Marie M. Šechtlové pro sjezd v Táboře.

■ **Výborová schůze 29. 1. 2025** se konala distančně a byla řízená předsedou M. Petříkem za účasti čtyř členů výboru. Je pravděpodobné, že letošní 44. žeh českého exlibris za rok 2024 bude pro stále klesající zájem autorů i sběratelů poslední. Výbor pověřil archivářku paní M. Novotnou, aby předala ke svázání ročníky Knižní značky do roku 2023. Luboš Vaněk vytvoří pro valnou hromadu grafiku Rok Vojtěcha Cinybulka. Sjezd SSPE v Táboře se bude konat 3. – 5. 10. 2025 v hotelu Dvořák, kde bude rezervováno ubytování. Grafický list pro účastníky Jarního dne v Lanškrouně vytvoří Alexandra Likhacheva. V Mohelnici se koná 1. 3. 2025 křest knihy *Václav Křupka a Klub výtvarného umění, Mohelnice* autorky Ivany Mertové Pobucké. Výbor rozešle anketní otázky pro dlouhodobé sběratele exlibris, členy SSPE. V letošním roce budou vydány čtyři katalogové listy jako přílohy Knižní značky.

■ **Výborová schůze 22. 2. 2025** se konala v Pardubicích v restauraci Staré časy a byla řízená předsedou M. Petříkem za účasti tří členů výboru. Výbor jmenoval čestnými členy Hedwiga Pauwelse a Mieczysława Bielenia. Vernisáž výstavy Žeh českého exlibris se uskuteční 11. 3. 2025 v Hradci Králové v Galerii Na mostě. Adventní setkání se bude konat 29. 11. 2025 v Praze. Sjezd SSPE v roce 2026 se bude konat v Teplicích začátkem října.

SETKÁNÍ

- 8. – 10. 5. 2025 Výroční sjezd DEG v Memmingenu.
- 20. – 24. 8. 2025 2. mezinárodní exlibristický kongres v Istanbulu.
- 3. – 5. 10. 2025 Sjezd SSPE v Táboře.

STATISTICKÉ ÚDAJE O ČLENECH SSPE ZA ROK 2024

K 31. 12. 2024 měl spolek 303 individuálních členů (278 z Česka a 25 ze zahraničí). Počet individuálních členů se za rok snížil o 10 osob. Českých kolektivních členů bylo 18 a z ciziny 1. Celkem 322 členů. Spolek měl na konci roku 2024 celkem 7 žijících čestných členů. Členy spolku je 49 českých výtvarníků a 4 zahraniční.

Průměrný dovršený věk českých členů v roce 2024 byl 66,8 let, zahraničních členů 72,7 let.

Věková struktura českých členů: 19–29 let 3, 30–39 let 8, 40–49 let 24, 50–59 let 40, 60–69 let 68, 70–79 let 79, 80–89 let 51, 90–99 let 5.

Členské zastoupení v českých krajích:

Praha 81 členů. Středočeský kraj 31, Jihočeský kraj 26, Plzeňský kraj 10, Karlovarský kraj 7, Ústecký kraj 13, Liberecký kraj 4, Královéhradecký kraj 21, Pardubický kraj 21, Kraj Vysočina 7, Jihomoravský kraj 18, Zlínský kraj 12, Olomoucký kraj 17 a Moravskoslezský kraj 10.

V průběhu roku 2024 zemřelo 13 členů, do spolku vstoupilo 8 nových členů a jednomu bylo obnoveno členství. Pro neplacení příspěvků bylo ukončeno členství 1 členovi a 4 členům bylo ukončeno členství na vlastní žádost.

Výbor SSPE

Eliška Rybičková, Chrudim 2017,
foto Alena Sassmannová

**„DÁMA V KLOBOUČKU“ – ELIŠKA RYBIČKOVÁ,
SBĚRATELKA EXLIBRIS A VYDAVATELKA ZEMŘELA**

Jako „dámu v kloboučku“ jsem paní Elišku Rybičkovou zaznamenala, když jsem v roce 2018 začala pracovat pro SSPE jako hospodářka. Tato dáma mě zaujala na kongresu FISAE v hotelu Panorama v Praze. Drobná, ale výrazná svým zjevem a v centru dění díky svým bohatým znalostem výtvarného prostředí i knižní kultury. Obdivně mi o ní vyprávěla paní Marie Rumlarová, která ji poznala jako oddanou a zasvěcenou sběratelku výtvarného umění.

V souvislosti s jejím úmrtím 11. 12. 2024, jsem požádala její dva syny o vzpomínky na maminku Elišku a tatínka Antonína Rybičku (1915–1991), oba knihkupce v Pardubicích, organizátory setkání umělců v jejich knihku-

pectví a příležitostné vydavatele bibliofilii, členy našeho Spolku.

Paní Rybičková, která vždy milovala umění, se ke sbírání exlibris dostala díky svému manželovi, který patřil k nejstarším členům Spolku (od r. 1937). Seznámila se s jeho sbírkou v době, kdy on přestával exlibris sbírat, a tak jeho sbírku převzala a pokračovala sama. A. Rybička ji seznámil se svými přáteli ve Spolku a s výtvarníky-tvůrci exlibris. Jejím oblíbeným námětem pro exlibris se stal Egypt a Japonsko, její srdeční záležitosti. První exlibris *Dívka se závojem* jí vytvořila Ludmila Jiřincová, se kterou potom navázala velmi úzké přátelství. Spolu s manželem se účastni-

la prvních setkání přátel exlibris v Jičíně, které organizoval profesor Josef Jiříčka, aktivní bibliofil a sběratel exlibris. Tam se seznámila s mnoha výtvarníky, mezi které patřili František Tichý, Josef Váchal, Anna Macková, M. Forman, Karel Kinský, a s významnými sběrateli Janem Fučíkem, Ing. Otakarem Hradečným a mnoha dalšími. Postupně se stala spolu s manželem spoluorganizátorkou dvoudenních společných zájezdů (dnes sjezdů) Spolku sběratelů a přátel exlibris a Spolku českých bibliofilů, jejichž hlavním organizátorem byl M. Forman.

Oba synové, Tomáš a Aleš, vyhověli mé žádosti a zodpověděli několik dotazů, které jsem jim položila:

Máte povědomí o tom, kolik exlibris je ve sbírce Vaší maminky?

Nevíme úplně přesně, ale sbírka exlibris a další drobné užítkové grafiky zahrnuje několik set, možná více než tisíc lístků.

Kolik exlibris bylo vytvořeno na její jméno?

Přesný počet neznáme, snad existuje starší, asi neúplná evidence, odhadem dvacet, třicet desítek exlibris.

Kteří výtvarníci jí byli nejbližší a se kterými se přátelila?

Velmi blízké vztahy měla s Ludmilou Jiřincovou, bylo to celoživotní přátelství, podobně jako přátelství s Pavlem Šimonem, ukončené jeho předčasným úmrtím. Přátelské vztahy měla s Otou Janečkem a Františkem Tichým.

S mnoha dalšími výtvarnými umělci se naši rodiče znali a navštěvovali je, v některých obdobích častěji, jindy méně často. Byli to především Josef Váchal, Cyril Bouda, Jiří Bouda, Eva Hašková, Olga Vychodilová, Vladimír Komárek a ještě další.

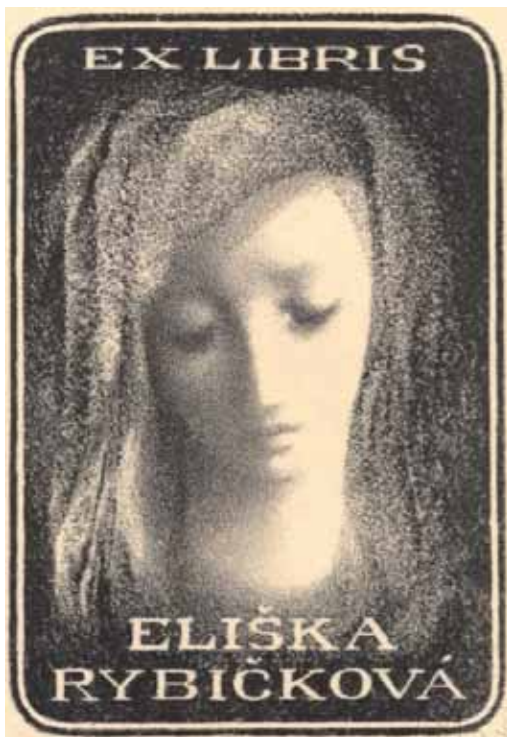
Víte, kterých exlibris si maminka nejvíce cenila?

Mezi ty, kterých si nejvíce považovala, jistě patří exlibris Ludmily Jiřincové.

Vaše maminka se také věnovala bibliofilii, na kterých se vydavatelsky podílela?

Byly to především bibliofilie s básněmi Jaroslava Seiferta a výtvarným doprovodem významných umělců. Zmínit můžeme rovněž soubory grafických listů, např. Pavel Šimon. Don Quijote; Pavel Šimon. Umění; Michael Florian. Zima; Cyril Bouda. Itálie.

Kdy jste vy, synové, zaznamenali tuto vášeň maminky a propadli jste sběratelství rovněž?

Ludmila Jiřincová, L1, 1951

Ludmila Jiřincová, C3, 1981

Od dětství jsme vyrůstali mezi knihami a výtvarnými díly. Nejen mezi exlibris, ale také mezi obrazy, kresbami a volnou grafikou a výtvarná díla a knihy máme stále kolem sebe, i když se tento vztah asi nedá označit jako „vášnivý sběratelství“.

Moje poslední setkání s paní Eliškou bylo na sjezdu SSPE v Trutnově v roce 2021 v kulturním centru UFFO. Tam, doprovázená svým synem, ještě vyměňovala exlibris a těšila se velkému zájmu ostatních sběratelů. Její pardubičtí kolegové měli pak ještě příležitost se s ní potkávat na svých pravidelných schůzkách. Bohužel její zhoršující se zdraví jí další setkávání znemožnilo.

Sté výročí narození by Eliška Rybičková oslavila 29. ledna 2025, bohužel se toho nedožila. My všichni se před jejím životem naplněným láskou k umění skláníme v hluboké úctě.

Jarmila Špačková

Literatura

ŘEHÁK, Z. *Eliška Rybičková devadesátiletá. Knižní značka 1/2015.*

RUMLAROVÁ, M. *Vzpomínky paní Elišky Rybičkové. Sborník pro exlibris a drobnou grafiku, 2019.*

ŘEHÁK, Z. *Eliška Rybičková – 95 let. Knižní značka 1/2010.*

ZEMŘEL MILAN HUMPLÍK

Ve své publikaci *Osobnosti českého exlibris. Sběratelé. Organizátoři. Publicisté. Tiskaři* (SSPE, 2005) Ing. Milan Humplík o sobě uvádí, že byl stavebním inženýrem a od r. 1991 bankovním úředníkem. Byl universálním sběratelem českých i zahraničních exlibris a zvláštní pozornost věnoval knižním značkám česko-německých autorů. Vystavoval svoje sbírky čínských a japonských exlibris. Rovněž sbíral české grafické portréty, z nichž také uspořádal výstavy. Členem SSPE se stal r. 1981 a od r. 1983 do r. 2018 byl členem výboru. Založil edici *Slovník tvůrců exlibris* v r. 1997 a byl jejím redaktorem do r. 2009; sám byl autorem 20 listů. Byl rovněž redaktorem *Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku* (do r. 2013), který uvedl znovu v život v r. 2002. Po V. Bujárkovi se ujal pořádání prezenčních aukcí. Podílel se na vydávání soupisů exlibris (jako autor, spoluautor, redaktor) Anny Mackové, Jaroslava Hořánka, Zdeňka Marii

Aukce vedená M. Humplíkem, Plzeň, 2012, foto J. Šulc

Zengera, Karla Tondla, Zdenka Seydla, Karla Šafáře, Adolfa Borna, Oty Janečka a Tomáše Bíma. Redakčně se podílel na realizaci grafických souborů vydávaných SSPE: soubory IPSE SIBI I–XV (1988–2014) a několika autorských souborů exlibris. Ze svých sbírek uspořádal řadu výstav v Praze, Karlových Varech, Ostrově, Plzni, Chrudimi, Jičíně, Poděbradech. Výstava exlibris Jana Konůpka, jeho oblíbeného autora, se konala v Brně (2001) a v Chomutově (2015) při příležitosti sjezdů SSPE a rovněž jako putovní v zahraničí (kde byla nakonec ztracena). Byl autorem mnoha článků v časopise *Knížní značka* a ve *Sborníku* (více než šedesát). V roce 2007 uspořádal úspěšný sjezd SSPE v Karlových Varech a podílel se zde na ojedinělé výstavě *Druhý pohled. Volná grafika a exlibris německy mluvících umělců v Čechách* (společně se Zdenkou Čepelákovou) v Galerii umění Karlovy Vary. Rád se zúčastňoval mezinárodních kongresů FISAE, výročních jednání DEG (kde byl členem) a dalších zahraničních exlibristických akcí a podával o nich zprávu do spolkového časopisu. V posledních několika letech musel svoji činnost pro Spolek ukončit pro narůstající zdravotní potíže. Člověk odchází, jeho dílo zůstává.

Jan Langhammer

Literatura:

REDAKCE. *Portrét v české moderní grafice. Knížní značka* 1/2006, s. 9–10.

ŽIŽKOVSKÝ, K. *Polapit nepolapitelné. (Milan Humplík – oslavenec). Knížní značka* 1/2011, s. 4–5.

ČERNOCH, F. *Laudatio k osmdesátinám Milana Humplíka. Knížní značka* 1/2016, s. 7–9.

ZEMŘEL WOJCIECH JAKUBOWSKI

S hlubokým smutkem a lítostí vám oznamujeme, že dne 11. prosince 2024 zemřel ve věku 95 let Wojciech Jakubowski, grafik, mědirytec, spolutvůrce 1. bienále současného exlibris v Malborku (1963). Mistr knižních značek, mědirytec s mimořádným výkonem a úspěchy za sedmdesát let tvůrčí práce. Vítěz Ceny Nadace Alfred Jurzykowski v New Yorku, oceněný stříbrnou medailí za zásluhy o kulturu – Gloria Artis, čestný člen Společnosti polských bibliofilů ve Varšavě. Zesnulý byl pohřben na obecním hřbitově v Sopotech v rodinné hrobce vedle své manželky, zesulé Bogny Jakubowské, která zemřela 5. července 2024.

Předseda a správní rada

Společnosti polských bibliofilů ve Varšavě

Literatura

KŘUPKA, Václav. *Vynikající mědirytec Wojciech Jakubowski. Sborník pro exlibris a drobnou grafiku*. Praha: SSPE, 2004.

ZMĚNY ČLENSTVÍ

- **NOVÍ ČLENOVÉ:** 10811 Pavel FRÁNĚ, Lesní 86, 379 01 Třeboň.
- **ZEMŘELI:** MgA. Libor BERÁNEK z Prahy (†15. 1. 2024), Ing. Milan HUMPLÍK z Karlových Varů (†30. 12. 2024).
Výbor SSPE

POZVÁNKA

Městské muzeum Lanškroun a výbor SSPE
zve své členy a příznivce z řad veřejnosti na **Jarní den SSPE**,
který se koná 12. dubna 2025 ve foyer zámku v Lanškrouně (nám. A. Jiráska 1).

Program: 11–14 h – výměna exlibris. 14–14:30 h – **Mini NESTOS** (prezentace počítačového programu pro evidenci sbírek). 14:30–14:45 h – přestávka.
14:45–15:30 h – prezentace: prof. **Vojtěch Cinybulk** (1915–1994),
grafik, autor exlibris a novoročenek, loutkář (s promítáním jeho díla).
Od 13 do 17 h je možnost navštívit výstavu grafiky **Helena Horálková: Do háje!**
v Městském muzeu Lanškroun.

Účastníci obdrží grafický list. Vstupné 100 Kč.

Organizační pokyny: Drobné občerstvení zajištěno. Možnost parkování vozidel
na náměstí A. Jiráska v prostoru před kostelem sv. Václava.

Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.

Poštovní adresa:

Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

Webové stránky: www.sspe.cz.

Číslo účtu/Konto:

501272505/2010 v CZK, Fio banka, a. s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1.

Číslo účtu/Konto:

2001272509/2010 v EUR, IBAN: CZ3020100000002001272509, BIC: FIOBCZPPXXX, Fio banka, a. s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1.

Předseda: **Miroslav Petřík**, Tyršova 26, 375 01 Týn nad Vltavou.

E-mail: petrikjudo@seznam.cz. Mobil: 602 154 055.

Hospodářka a členská evidence: **Mgr. Jarmila Špačková**, Čajkovského 914/54, 500 09 Hradec Králové. E-mail: pausinka@gmail.com. Mobil: 606 610 698.

Redaktor Knižní značky: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. E-mail: langhammer.jan@quick.cz.

Telefon: 377 265 076.

Redaktor Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku: **Ing. Ladislav Žák**,

Hrdličkova 2189/12, 148 00 Praha. E-mail: zaking@volny.cz. Mobil: 602 211 704.

Archivářka: **Marta Novotná**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

E-mail: marta.no@seznam.cz. Mobil: 724 781 294.

Přílohy:

Pozvánka na sjezd SSPE v Táboře.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 1/2025

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@quick.cz.

Redakční kruh: Bedřich Kocman, Mgr. Alois Sassmann, Ing. Ladislav Žák a RNDr. Karel Žižkovský.

Jazyková korektura: Mgr. René Keller.

Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Grafická úprava a tisk: SOS print, s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.

Náklad 450 výtisků.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha, pro své členy čtyřikrát ročně. ISSN 1211-3840. MK ČR E 11475.

Rozesílá: ADISERVIS Praha.

Toto číslo vyšlo 31. 3. 2025. Redakční uzávěrka příštího vydání je 30. 5. 2025.

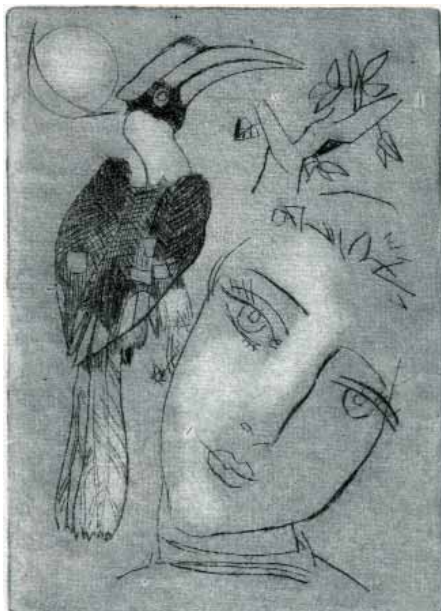

Hodný
**Ateliér Hodný
PF 2025**

Ladislav Hodný, P1+zlatotisk, 2024

Martin Manojlín, P. F. Jan Zima, X2/3, 2024

Dalibor Řihánek, vlastní PF, C4, 2024

René Řebec, P. F. K. Žižkovský, S1, 2024

Josef Dudek, vlastní novoročenka, C3, 2025

Ludwig Hesshaimer, C3+C5, 1913

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel ex libris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.
Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

*Na titulní straně: Marie Michaela Šechtlová,
Malé myšlenky II, L1/4, 1996.*